

**Комунальна установа
"Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Первомайської міської ради
Миколаївської області"**

**Консультація
«Індивідуальна траєкторія професійного розвитку
педагогічного працівника»**

(МЕТОДИЧНА ШПАРГАЛКА)

Консультант:
Тетяна КІВАЄВА

**Первомайськ,
Вересень, 2023 р.**

Головним сьогоднішнім завданням стало виробництво компетентних людей — таких людей, які були б здатні застосовувати свої знання в умовах, що змінюються, і ... чия основна компетенція полягає в умінні включатися в постійне самонавчання впродовж усього життя.

М. Ноулз

Учитель для школи — це те ж саме, що сонце для всесвіту. Він джерело тієї сили, яка надає руху всій машині. Остання заіржавіє у мертвому заціпенінні, якщо він не уміє вдихнути в неї життя і рух...

А. Дістервег

Педагогічний глосарій

Безперервний професійний розвиток - це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

Індивідуальний освітній маршрут педагога – диференційована освітня програма, яка забезпечує педагогу позиції суб'єкта вибору, розробки та реалізації особистої програми розвитку професійної компетентності при здійсненні науково-методичного супроводу його професійного розвитку.

Компетентність – якість особистості, її певне надбання, що ґрунтується на знаннях, досвіді, моральних засадах і проявляється в критичний момент за рахунок вміння знаходити зв'язок між ситуацією та знаннями, у прийнятті адекватних рішень нагальної проблеми.

Неперервна освіта дорослих – процес, що охоплює базову і післядипломну освіту, остання включає навчальну (самоосвіту, курси, виконання міжкурскових завдань) і практичну діяльність педагога.

Професійний розвиток - набуття фахівцем нових сутнісних характеристик професіоналізму, опанування новітніх досягнень науки, практики, технологій у сфері професійної діяльності на основі культурних, гуманістичних,

демократичних цінностей, що характеризується позитивною динамікою показників сукупності професійно значущих компетентностей.

Професійний розвиток – процес, що вимагає постійних зусиль, прагнення до вдосконалення і розвитку.

Професіоналізм – сукупність професійно значущих компетентностей фахівця, основою якої є професійна самосвідомість та професійна культура, що забезпечує здатність і готовність особистості виконувати професійну діяльність на високому рівні відповідно до компетенції як кола повноважень.

Траєкторія професійного розвитку педагогічного працівника – персональний шлях реалізації професійного потенціалу педагогічного працівника, що ґрунтується на його вільному виборі закладу освіти, установи, організації, іншого суб'єкта освітньої діяльності, видів, форм, темпу здобуття освіти та освітньої програми в межах здобуття освіти дорослих.

Щоденник рефлексії – ефективний інструмент для використання практики рефлексії, що дає можливість регулярно записувати думки щодо позитивного і негативного професійного досвіду та осмислювати його з метою подальшого удосконалення.

Професійний стандарт вихователя – це і механізм оцінювання та самооцінювання, і ідеал, який має

надихати педагогів у процесі їхнього професійного розвитку.

Професійний стандарт – це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій (ст. 39 Закону України «Про освіту»).

Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» затверджено наказом Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 року № 755-21.

Професійним стандартом визначено:

- основну мету професійної діяльності педагога;
- умови праці та допуску до роботи вихователя;
- документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікації;
- нормативно-правову базу, що регулює відповідну професійну діяльність;
- кваліфікаційні вимоги до професійних компетентностей педагогів, які враховуються під час атестації.

Основні напрями впровадження Професійного стандарту вихователями ЗДО

- Самооцінювання власної професійної діяльності.
- Планування та визначення власної траєкторії професійного розвитку.
- Планування підвищення кваліфікації.

Самооцінювання вихователем власної професійної діяльності

Самооцінювання може відбуватися у довільній формі, шляхом самоаналізу, що дозволить визначити сильні та слабкі сторони власної професійної діяльності та спрогнозувати індивідуальну траєкторію подальшого розвитку.

При самооцінюванні власної професійної діяльності вихователі можуть проаналізувати відповідність своїх професійних компетентностей, знань, умінь і навичок до тих, які представлено в Професійному стандарті.

Самооцінювання може здійснюватися відповідно до таких моделей:

- щорічне комплексне самооцінювання (за всіма компетентностями, визначеними Професійним стандартом) із метою планування підвищення кваліфікації;
- періодичне самооцінювання володіння певними компетентностями для виявлення відповідних напрямів професійного розвитку.

У самооцінюванні здатностей вихователі можуть використовувати шкалу: «постійно», «майже завжди»,

«часто», «іноді», «ніколи», або «так», «ні», «потребує удосконалення» тощо.

Планування та визначення власної траєкторії професійного розвитку

Відповідно до Закону України «Про освіту» ст. 8 визначені наступні види освіти: **формальна, неформальна та інформальна.**

Для педагога вони є необхідними, у сукупності складають індивідуальну освітню траєкторію професійного розвитку педагога.

1. Формальна освіта - це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

3. Неформальна освіта - це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

4. Інформальна освіта (самоосвіта) - це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям

Самоосвіта – це освіта, що отримується в процесі самостійної роботи, без проходження систематичного курсу навчання в освітній установі.

У системі безперервної освіти самоосвіта виконує роль зв'язної ланки між ступенями й стадіями організованого навчання, що надає освітньому процесу цілісного характеру. Самоосвіта значною мірою пов'язана з організацією індивідуальної траєкторії освіти, оскільки кожна особистість є неповторною, з власними потребами, цілями, інтересами, мотивами, задоволення яких вимагає індивідуальних способів, форм, підходів.

Планування та визначення траєкторії професійного розвитку вихователя – персональний шлях розвитку професійного потенціалу, що ґрунтується на вільному виборі закладу освіти, установи, організації, іншого суб'єкта освітньої діяльності, видів, форм, темпу здобуття освіти та освітньої програми в межах здобуття освіти дорослих.

Професійна компетентність

Г1. *Здатність до навчання впродовж життя*

Г1.1 Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.

Спеціаліст. Спеціаліст II категорії

Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності, рівень сформованості професійних компетентностей відповідно до вимог професійного стандарту, виявляє власні потреби у професійному розвитку.

Спеціаліст I категорії

Відстежує динаміку та результати власної професійної діяльності. Виявляє труднощі, усуває недоліки власної професійної діяльності.

Спеціаліст вищої категорії

Демонструє здатність надавати методичну підтримку щодо самооцінювання власної професійної діяльності.

Г1.2 Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

Спеціаліст

Визначає оперативні цілі індивідуального професійного розвитку та самоосвіти відповідно до власних професійних потреб.

Спеціаліст II категорії

Визначає стратегічні цілі індивідуального професійного розвитку та самоосвіти відповідно до власних професійних потреб.

Спеціаліст I категорії

Демонструє здатність організовувати та передавати власний професійний досвід.

Спеціаліст вищої категорії

Демонструє здатність надавати методичну підтримку у визначенні стратегічних та операційних цілей професійного зростання педагогічних працівників. Відстежує зміни в системі освіти, враховує їх у проєктуванні

власної професійної діяльності та плануванні професійного розвитку.

Визначення стратегічних та оперативних цілей

Наприклад

Стратегічна **ціль.** Підвищити рівень предметно-методичної компетентності.

Оперативна ціль. Удосконалити вміння моделювати зміст освіти на засадах компетентнісного підходу.

Оперативна ціль. Підвищити рівень знань щодо застосування інтегрованого підходу в освітньому процесі.

Оперативна ціль. Удосконалити знання методики формування мовленнєвої компетентності.

Плануємо індивідуальний план розвитку / індивідуальну освітню траєкторію / індивідуальний освітній маршрут

Індивідуальний план розвитку – це документ з описанням переліку дій, котрі дозволяють досягнути цілей в професійному розвитку.

Приклади форми плану

План професійного розвитку / Індивідуальна траєкторія професійного розвитку Вихователя _____ на 2023 р.

Форма освіти	Шляхи формування/ удосконалення компетентності	Термі н	Примітк а	Відмітка про виконання
Стратегічна ціль 1.				
Оперативна ціль 1.1.				
Неформальна	Модуль....			
	Курси ...			

	Вебінар..			
Інформальна (самоосвіта)	Опрацювання нормативних документів			
	Опрацювання літератури			
	Участь у семінарі			
Оперативна ціль 1.2.				

**План професійного розвитку /
Індивідуальна траєкторія професійного розвитку
Вихователя _____ на 2023 р.**

Шляхи формування/ удосконалення компетентності	Термін	Примітка	Відмітка про виконання
Стратегічна ціль 1.			
Оперативна ціль 1.2.			
Модуль....			
Курси ...			
Вебінар..			

Опрацювання нормативних документів			
Опрацювання літератури			
Участь у семінарі			
Оперативна ціль 1.2.			

**План професійного розвитку /
Індивідуальна траєкторія професійного розвитку
Вихователя _____ на 2023 р.**

Шляхи формування/ удосконалення компетентності	Термін	Примітка	Відмітка про виконання
Оперативна ціль 1.			
Оперативна ціль 2.			
Модуль....			
Курси ...			
Вебінар..			

Опрацювання нормативних документів			
Опрацювання літератури			
Участь у семінарі			

**План професійного розвитку /
Індивідуальна траєкторія професійного розвитку
Вихователя _____ на 2023 р.**

Стратегічна ціль 1.

Оперативна ціль 1.1.

Оперативна ціль 1.2.

....

Стратегічна ціль 2.

Оперативна ціль 2.1.

Оперативна ціль 2.2.

....

Шляхи формування/ удосконалення компетентності		Термін	Примітка	Відмітка про виконання
Самоосвіта				
Неформальна освіта	Курси			
	Модулі			

Планування підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу дошкільної освіти

Планування підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу дошкільної освіти здійснюється двома етапами (п. 17 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого Постановою КМУ Т 800 від 21.08.2019р.)

Перший етап.

На першому етапі здійснюється перспективне планування у поточному році на наступний календарний рік шляхом затвердження педагогічною радою орієнтовного плану підвищення кваліфікації.

I етап

Керівник визначає строки та процедури подання педагогічними працівниками своїх пропозицій до орієнтовного плану підвищення кваліфікації.

Педагогічні працівники надають пропозиції керівникові/методисту до орієнтовного плану підвищення кваліфікації у строки і за процедурою, які визначені у закладі освіти.

Пропозиція оформляється педагогічним працівником у довільній формі, проте має містити всю інформацію, яка передбачена Порядком, з метою уможливлення її включення до річного плану підвищення кваліфікації. Відповідно до абзацу другого пункту 18 Порядку у разі невідповідності пропозиції педагогічного працівника зазначеним вимогам, така пропозиція не може бути розглянута.

Адміністрація закладу, на основі поданих пропозицій, розробляє орієнтовний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

План підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Орієнтовний план підвищення кваліфікації повинен містити інформацію про загальну кількість педагогічних працівників, які проходитимуть підвищення кваліфікації, основні напрями та орієнтовний перелік суб'єктів підвищення кваліфікації.

Орієнтовний **план підвищення кваліфікації** **затверджується педагогічною радою**, оприлюднюється на інформаційному стенді закладу та на його веб-сайті

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення педагогічної ради

від _____

(протокол № _____)

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН

підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 20__ рік

(заклад загальної середньої освіти)

Загальна кількість педагогічних працівників, які підвищуватимуть кваліфікацію — осіб.

№ з/п	Напрям	Суб'єкт підвищення кваліфікації	Кількість педагогічних працівників	Примітки

Голова педагогічної ради

(підпис)

(Власне ім'я та прізвище)

Секретар педагогічної ради

(підпис)

(Власне ім'я та прізвище)

Другий етап.

Керівник закладу освіти (уповноважені ними особи) невідкладно оприлюднюють загальний обсяг коштів, передбачений для підвищення кваліфікації працівників закладу освіти.

Протягом наступних 15 календарних днів з дня отримання зазначеної інформації кожен педагогічний працівник, який має право на підвищення кваліфікації за рахунок зазначених коштів, подає керівникові пропозицію до плану підвищення кваліфікації на відповідний рік, яка містить інформацію про тему (напряму, найменування) відповідної програми (курсу, лекції, модуля тощо), форми, обсяг (тривалість), суб'єкта (суб'єктів) підвищення кваліфікації (із зазначенням інформації, визначеної цим Порядком), вартість підвищення кваліфікації (у разі встановлення) або про безоплатний характер надання такої освітньої послуги. За згодою працівника його пропозиція може бути уточнена або змінена.

За результатами розгляду педагогічна рада закладу освіти затверджує план підвищення кваліфікації на відповідний рік в межах коштів, затверджених у кошторисі закладу освіти

Відповідно до абзацу другого п. 18 Порядку у разі невідповідності пропозиції педагогічного працівника зазначеним вимогам, така пропозиція не розглядається.

Відповідно до п.19 Порядку план підвищення кваліфікації певного закладу освіти на відповідний рік включає: список педагогічних працівників, які повинні пройти підвищення кваліфікації у цьому році, теми (напрями, найменування), форми, види, обсяги (тривалість) підвищення кваліфікації (у годинах або кредитах ЄКТС), перелік суб'єктів підвищення кваліфікації, строки (графік), вартість підвищення кваліфікації (у разі встановлення) або примітку про безоплатний характер надання такої освітньої послуги чи про самостійне фінансування підвищення кваліфікації педагогічним працівником.

План може містити додаткову інформацію, що стосується підвищення кваліфікації педагогічних працівників і може бути зміненим протягом року в порядку, визначеному педагогічною радою.

Портрет сучасного педагога

- ✓ Любить дітей
- ✓ Пишається своєю професією
- ✓ Володіє професійними компетентностями
- ✓ Прагне самовдосконалення
- ✓ Мобільний, відкритий та прогресивний
- ✓ Володіє ІКТ
- ✓ Виконує роль фасилітатора, модератора
- ✓ Має критичне, системне мислення
- ✓ Здійснює компетентнісний, особистісно орієнтований підхід
- ✓ Є лідером освітніх ініціатив
- ✓ Здатен до об'єктивного оцінювання власної професійної діяльності, навчання впродовж життя

Використані джерела

Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти»
[Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://file:///D:/61727cdc64def816302302%20\(11\).pdf](https://file:///D:/61727cdc64def816302302%20(11).pdf)

ПОСТАНОВА від 21 серпня 2019 р. № 800 Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1133 від 27.12.2019} [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>

План підвищення кваліфікації у дитячому садку } [Електронний ресурс]//Режим доступу
<https://oplatforma.com.ua/article/2997-plan-pdvishchennya-kvalifikatsi-u-ditsadku>

Опрацьовуємо документ «Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» [Електронний ресурс] // Режим доступу:<https://drive.google.com/file/d/1gtanJi3YfufzCq9d7OaXfmRldKHu037t/view>

Огляд Професійного стандарту «Вихователя закладу дошкільної освіти» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/oglyad-profesiynogo-standartu-vihovatelya-zakladu-doshkilno-osviti>

Н. Рачова. Траєкторія професійного розвитку педагога
https://kozkonsultant.blogspotcom.blogspot.com/p/blog-page_81.html

